

Besvarelse af spørgsmål vedrørende efteruddannelsesudvalgets håndtering af ophavsret og viderebearbejdning af undervisningsmaterialer med tilskud fra Børne- og Undervisningsministeriet

13. juni 2022
Sagsnr.: 20/15156

På baggrund af styrelsens udsendelse af kapitel 10 i den nye puljevejledning til UUL-puljen 2021-23, og spørgsmål, ETIE har rejst om anvendelse og viderebearbejdning af undervisningsmaterialer, har styrelsen udarbejdet dette notat. Indholdet bygger på styrelsens brev til udvalgene fra 28 september 2021 og er opdateret i juni 2022.

ETIE har spurgt styrelsen, hvilke regler og rammer, der gælder, når udvalget ønsker

1. Selv kunne viderebearbejde materiale, der indeholder tekst, billeder, lyd og video.
2. At give AMU-udbydere, der er godkendt på udvalgets område, adgang til at ændre tekstdele, f.eks. faglige quizzes, så skolerne kan tilpasse materialet til lokale målgrupper og/eller ny teknik.

Indledning

Indgåelse af aftaler og indhentelse af tilladelser til anvendelse af materialer fra 3. part vedrørende tekst, billeder, videoer og lignende, har afgørende betydning for, hvordan udvalget er stillet, hvis udvalget ønsker at ændre eller viderebearbejde materialet. Som udvalg skal man være særligt opmærksom på, hvad I har fået tilladelse til i forhold til materiale, hvori der indgår personer.

I det følgende gennemgår vi, hvad ministeriets nye regler om undervisningsmaterialer betyder for de spørgsmål, udvalget har rejst om egen og andres viderebearbejdning af materialer, som udvalget får tilskud fra ministeriet til udvikling af.

1. Udvalgets egen viderebearbejdning af materialer, udvalget har udviklet med tilskud fra ministeriet:

- a) I kan selv viderebearbejde materiale, som I på BUVMs vegne har ophavsret til, eller har erhvervet rettigheder til, herunder billed- og lydmateriale. Da der er tale om et nyt materiale, skal tilladelser, der er indhentet i forbindelse med det oprindelige materiale indhentes igen i forhold til det nye materiale, herunder fra personer, der indgår i materialet. Medmindre det på forhånd er aftalt med de implicerede personer, at billeder, videoer og lignende, hvori de indgår, frit kan anvendes i andre undervisningssammenhænge inden for samme indholds- og fagområde.

- b) I kan selv viderebearbejde materiale, hvor der indgår elementer fra 3. part, I har erhvervet rettighederne til, hvis det er fastsat i aftalen med 3. part, at I enten kan anvende deres materiale frit, eller anvende det på en bestemt måde i en anden sammenhæng. 3. parts tilladelse kan indbefatte, at de giver tilladelse til, at andre end udvalget anvender deres materiale, enten frit eller under bestemte betingelser. Bemærk, at hvis der indgår identificerbare personer i materialet, så er udgangspunktet, at der skal indhentes nye tilladelser fra de implicerede personer, før materialet kan viderebearbejdes. Medmindre det på forhånd er aftalt med de implicerede personer, at billeder, videoer og lignende, hvori de indgår, frit kan anvendes i andre undervisningssammenhænge inden for samme indholds- og fagområde.

- c) Hvis I isolerer og løsriver tekstdelen af et materiale fra billeder og lyd dele, så det bliver et materiale i sig selv, kan I frit viderebearbejde dette som et selvstændigt materiale under den såkaldte Creative Commons (CC) licens med følgende betingelser: BY/NC/SA (kreditering skal ske, kun ikke kommerciel anvendelse, deling kan ske på samme vilkår). Bemærk, at Creative Commons licensen, der giver adgang til fri viderebearbejdning, kun gælder for tekstindholdet. Billeder, videoer og lignende kan ikke frit viderebearbejdes, da de er underlagt ophavsret. Det betyder i praksis, at den tekst, der er knyttet til et bestemt billede ikke frit kan ændres, så længe teksten er knyttet til billedet. Hvis billedet skal bruges i forbindelse med en ny tekst, så skal der indhentes en ny tilladelse til det. Medmindre det på forhånd er aftalt med de implicerede personer, at billeder, videoer og lignende, hvori de indgår, frit kan anvendes i andre undervisningssammenhænge inden for samme indholds- og fagområde.

2. Andres viderebearbejdning af materialer, udvalget har udviklet med tilskud fra ministeriet:

AMU-udbydere kan få adgang til at viderebearbejde jeres materialer under følgende betingelser:

- a) I kan skriftligt tillade andre at viderebearbejde tekstdele af et materiale, ligesom I selv har adgang til, efter den model, der er beskrevet i 1 c) ovenfor.
- b) Hvis der er tale om et samlet materiale, hvor der indgår billed- eller lydmateriale uden personer, og I selv har ophavsret til dette på BUVMs vegne (jf. at ministeriet har ophavsretten til alt udviklet materiale med tilskud), dvs. der ikke er tale om 3. partsmateriale, kan I også skriftligt tillade andre at anvende dette materiale. Her er grundlaget for jeres tilladelse den almindelige ophavsret, og andres anvendelse skal derfor konkret aftales. Vi forestiller os, at det kan gøres enkelt, da det vil være bearbejdning og tilpasning af nærmere angivne dele mhp. godkendte AMU-udbyderes brug i undervisning på bestemte arbejdsmarkedsuddannelser/et FKB-område.
- c) Hvis der i et materiale indgår elementer (tekst, billeder, lyd etc.), som I har erhvervet rettigheder til fra 3. part, gælder samme vilkår som i 1 b) for jeres mulighed for at tillade andre at viderebearbejde.

Supplerende om håndtering af materialer, hvor der behandles personoplysninger

Da det ikke er tilladt at videregive personoplysninger, herunder kontaktoplysninger, til andre, er det i praksis kun muligt for udvalget selv at indhente tilladelser til viderebearbejdning af materiale, hvori der indgår billeder, videoer og lignende af identificerbare personer. Det er endvidere kun muligt for udvalget selv at indhente tilladelse til udvalgets egen offentliggørelse af billed- og videomateriale. Det betyder, at det, i udgangspunktet, kun er udvalget, der kan viderebearbejde materiale, hvori der indgår identificerbare personer. Medmindre det på forhånd er aftalt med de implicerede personer, at billeder, videoer og lignende, hvori de indgår, frit kan anvendes i andre undervisningssammenhænge inden for samme indholds- og fagområde, og at andre end udvalget har tilladelse til dette.

GDPR-reglerne

Bemærk, at GDPR-reglerne skal overholdes i forbindelse med viderebearbejdelse af materialer. Det betyder, at der er skærpede krav, hvis materialerne indeholder optagelser af børn. Det er dermed ikke muligt for en tilskudsmodtager at sikre sig forældrenes tilladelse til, at billed- og videomaterialer, hvori deres børn indgår, kan viderebearbejdes af andre end tilskudsmodtageren efter offentliggørelsen af materialerne, da det vil være i

strid med GDPR-reglerne (databeskyttelsesforordningen). Tilskudsmodtager har derfor udelukkende mulighed og ansvar for at indhente tilladelse til egen offentliggørelse af billed- og videomaterialer, der indeholder børn.

Afslutningsvist skal det nævnes, at det er STUKs generelle anbefaling, at undervisningsmateriale, så vidt det er muligt, kun indeholder billedmateriale uden personer eller hvor personerne ikke er identificerbare, da det vil lette mulighederne for viderebearbejdning af materiale.

Spørgsmål

Spørgsmål til dette brev kan stilles til undertegnede.

Med venlig hilsen

Jørgen Brogaard Nielsen
Fuldmægtig
Direkte tlf. +45 33 92 53 50
joergen.brogaard.nielsen@stukuvvm.dk